

Tisková zpráva

Další obětí koronaviru jsou vzdělávací instituce

Dopady pandemie na vzdělavatele dospělých

Obor vzdělávání dospělých je pro oči médií i veřejnosti na rozdíl od škol prakticky neviditelný, přestože hraje zásadní roli především v profesním životě člověka.

"Na odborných fórech se o celoživotním učení mluví jako o základní podmínce v době Průmyslu 4.0, ale náš obor je stávajícími opatřeními prakticky zdevastován," říká Jana Brabcová, prezidentka Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR (AIVD ČR). **Vzdělavatelé byli nuceni ze dne na den přerušit realizaci prezenčních aktivit z důvodu vyhlášení nouzového stavu a souvisejících vládních opatření v České republice**, a to nejen u akcí nad 30 osob. Kurzy, školení, přednášky a další akce byly zrušeny ze strany veřejných zadavatelů (úřady práce), firem i jednotlivců. "Tato situace se týká celého oboru vzdělávání dospělých, snad s výjimkou poskytovatelů některých online kurzů, což je zatím spíše marginální část trhu," sdělila Brabcová.

V republice se vzděláváním dospělých zabývá více než 9.000 subjektů, ať už se jedná o firmy, organizace, lektory, NNO a další typy subjektů. Na vzdělavatele jsou dále navázáni poskytovatelé dalších služeb - pronajímatelé konferenčních prostor, hotely, cateringové společnosti, restauratéri i kulturní instituce. Na rozdíl od školských subjektů či knihoven, které také mohou vzdělávat dospělé, ostatní vzdělavatelé nemají nárok na financování své činnosti od státu. A stát prozatím nepřipravil žádnou pomoc tomuto odvětví, na které budou kladeny velmi brzy velké úkoly při rekvalifikacích a zvyšování kvalifikace dospělých celé ČR.

Lektoři jako OSVČ mají šanci získat pouze jednorázovou náhradu 25.000 Kč, vzdělávací instituce jako zaměstnavatelé zase mohou požádat jen o příspěvek na mzdy zaměstnanců z opatření Antivirus. Právní výklady se ovšem liší, zda se jedná o zákaz či omezení provozu (opatření A) nebo zda jde o ztrátu zakázek (opatření B). Odpovědnost za rozhodnutí "poslat lidi na překážky" (a podle jakého paragrafu) je ovšem na zaměstnavateli.

Žádný ze státních orgánů dosud neřeší náklady spojené s běžným provozem - nájmy, energie, sítě... Příjem je nulový, náklady jsou konstantní. A jsou stejně, jako u jiných profesí (restaurace, kadeřníci, kosmetičky atd.) vysoké.

Nový trend online vzdělávání není řešením situace. Jak praxe ukázala, na to nejsou dobře připraveni potenciální účastníci v domácnostech či firmách a ani sami vzdělavatelé. Akreditační orgány (MŠMT ČR, MPSV ČR) u akreditovaných kurzů po intervenci AIVD ČR sice nově připouštějí online výuku u teoretických částí kurzů, ovšem s dalšími podmínkami, např. obrazová či zvuková dokumentace celého kurzu či maximální trvání 2 x 90 minut. Online se s úspěchem vedou některé přednášky, vyučují jazyky či PC dovednosti, ale zdaleka ne všechny kurzy lze vést formou videokonferencí prostřednictvím různých aplikací.

Řada vzdělávacích aktivit je totiž založená na vyšší míře interaktivity, než kterou běžné aplikace umožňují. Problémem je také přetížená síť a stres účastníků, kteří se aktuálně doma učí s dětmi či mají home office - v takové situaci je prakticky nemožné, aby se sami učili nové

znalosti, natož pak dovednosti. Jak chcete například online naučit budoucí chůvu nepřímou srdeční masáž nebo ošetřit zranění dítěte? Velké množství profesně zaměřených kurzů nelze online řešit vůbec, neboť nácvik dovedností je podmíněn např. prací školeného na zařízení pod dozorem školitele. Některá zákonná školení nelze v důsledku nouzového stavu provést řádně a včas.

Představa některých technokratů o nahrazení prezenčních kurzů online výukou se zatím nenaplnila. **Nepřispívá k tomu ani přetíženost obyvatelstva změnami ve způsobu života a nutností být online v pracovním i soukromém životě** - chuť vzdělávat se přes obrazovku se pak rychle ztrácí.

Je pravděpodobné, že i po ukončení nouzového stavu bude motivace ke vzdělávání na straně zaměstnavatelů i veřejnosti minimální, protože v práci se budou koncentrovat na výrobní výsledky a znovunastartování obchodních vztahů. V privátním životě budou lidé chtít kompenzovat vše, co nyní nemohou - bavit se, užívat si života. Vzhledem k tomu, že před nouzovým stavem se v ČR vzdělávalo dle údajů MŠMT cca 8 - 10 % dospělé praceschopné populace, mohou být tato čísla po ukončení antivirových opatření přechodně ještě nižší. **Pro vzdělavatele dospělých to znamená minimálně půlrok bez zakázek, s rizikem velmi nejasné budoucnosti.**

"Domníváme se, že **změny a zvyšování kvalifikace budou důležitou oblastí při následné restrukturalizaci trhu práce.** Rádi bychom, aby vzdělávací instituce byly v takové kondici, aby mohly k této obnově zaměstnanosti účinně přispět," doplňuje prezidentka Brabcová.

Příloha - výstupy z dotazníku na dopady pandemie, na který odpovědělo 65 členských institucí AIVD ČR

Další info: www.aivd.cz

Mgr. Jana Brabcová